

8 մլրդ դրամ՝ գիտությունը

Հայաստանի գիտության մի Եարբ ոլորտներ հեռ չեն մնում համաժխարհային զարգացումներից

Լուսինե ՄԼԻԹԱՐՅԱԼ

Հայաստանում բավականին բարձր գիտական մակարդակի վրա են զտնվում բնական գիտության, մասնավորապես՝ ֆիզիկայի, աստղաֆիզիկայի, կենսաբանության, դեղագործության մյուսերը: Դա աղացույցը համագործակցության միջազգային տայմանագրերը եւ դրամաճորհներն են: Զնայած ձեռքբերումներին, գիտության եւ գիտահեռագոհական ինստիտուտների առջեւ դեռեւ կան չլուծված խնդիրներ, բավականին երկար ժամանակ հնարավոր չի եղել ձեռք բերել անհրաժեշտ ժամանակակից սարավորումներ, լուծված չէ նաեւ երիտասարդ մաս-

նագետների ներգրավման հարցը: Վերջին հանգամանիքը տայմանավորված է երիտասարդ գիտնականի սոցիալական խնդիրների լուծված չլինելով, ինչպես նաեւ հասարակության մեջ գիտության եւ գիտաժխարհային ունեցած ցածր վարկով: Ինչպես երեւ լրագրողների հեռ հանդիպման ժամանակ նեցե ԳԳ ՊԱԱ նախագահ Ռադիկ Մարտիրոսյանը՝ գիտության զարգացման համար ներկայումս կարեւորվում է գիտահեռագոհական ինստիտուտների մեռական կառոյ բուհերի հեռ: Դա կառայիովի մասնագետների տայտաստման առյունավեռայունը եւ նրանց անմիջական ներգրավումը բուն գիտական գործընթացին: Այսօր անհրաժեշտ են

սական գիտելիքներ ստացած երջանավարտից ետ հաճախ տայհանջվում է 1-2 տարի՝ գործի մեջ իննադրեւորվելու համար, քանի որ նա չի տիրառեւտում այդ գիտելիքների կիրառման հմտություններին: Մի Եարբ կազմակերտություններ, հաւվի առնելով այդ հանգամանիքը, առեւ իսկ ուսման ընթացում բարձր առաջադիմություն ցուցաբերող ուսանողներին հնարավորություն են ընձեռում գործնականի վերածելեւ տեսական գիտելիքները՝ հեռագայում աժխարհային ընդունելով նրանց: Միաժամանակ հեռանկարային է համարվում բուհերում գիտահեռագոհական ինստիտուտներ ստեղծելու հանգամանիք: Գիտության բուր կառույց-

ների ֆինանսավորումն այս տարի կազմել է 8 մլրդ դրամ, որը տեռական բյուջեի ծախսային մասի 1 տկոսից էլ քիչ է կազմում: Այդ գումարը կազմում է ՀՆԱ-ի 0.2 տկոսը: Ռ.

Մարտիրոսյանը սփոփիչ է համարում այն, որ չնայած փոքր ֆինանսավորմանը, Հայաստանի գիտության մի Եարբ ոլորտներ այնքան էլ հեռ չեն մնում համաժխարհային զարգացումներից:

Գիտության ոլորտի զարգացման ռազմավարության փաստաթուղթը նախանեւում է, թե ինչպիսին կլինի գիտությունը 2020 թվականին: Այն դեկլարաշիվ բնույթ ունի, քանի որ նեւում է հիմնական նղայտակներն ու զարգացման ուղղությունները: Թե որքանով է հավանական իրականություն դարձնել փաստաթղթում նախատեսված ծրագրերը, ԳԳ ՊԱԱ նախագահը դժվարացավ տայտասխանել, քանի որ դա միաժամանակ տայմանավոր-

ված է երկրի ընդհանուր վիճակով, տեւտության զարգացմանը եւ մի Եարբ այլ հանգամանքներով:

Ռ. Մարտիրոսյանն անդրադարձավ նաեւ հայ-թուրքական հարաբերություններին՝ նեւելով, որ փոխադարձ եփումները կնղայտեւ խնդիրների լուծմանը, քանի որ թուրք հասարակության մեջ չկան հստակ տայկերացումներ բազմաթիվ հարցերի, մասնավորապես՝ հայոց ցեղատայանության, վերաբերյալ: Ըտ նրա, հայկական կողմը չի մասնակցի ցանկացած քննարկման, որեղ հարցականի տակ կողմի ցեղատայանության իրողության փաստը, սակայն տեւտ չէ խուտափել բազմաթիվ այլ հարցեր քննարկելուց: